

QUÈ CAL SABER?

DIFERÈNCIES EN L'ADAPTACIÓ D'ARRELS GREGUES

Moltes paraules emprades en la terminologia científica tenen un origen **grec**. Atès que aquesta llengua no utilitza l'alfabet llatí, l'adaptació d'aquests mots pot presentar diferències fins i tot en les llengües que sí que el fan servir. L'anglès i el francès utilitzen un criteri molt etimològic, i fan servir lletres diferents per a diferents vocals del grec, encara que no hi hagi una correspondència directa amb el seu sistema vocàlic, mentre que llengües com el català o l'espanyol procuren adaptar l'ortografia d'aquestes paraules al seu sistema vocàlic. Els termes d'**arrel grega** no sonen tan estranys en les llengües romàniques, ja que hi ha l'herència dels mots grecs adaptats en llatí, i per això els transcrivim més d'acord amb la nostra ortografia. Vegem ara dos casos de diferències en l'adaptació d'algunes **arrels gregues** segons la llengua d'arribada.

Els ètims grecs *phýle*, *philéo* i *phýllon*, que signifiquen, respectivament, 'conjunt d'individus d'una comunitat o grup', 'estima' i 'fulla', han estat adaptats al català de manera molt semblant: **fil[o]-**, **fil[o]-** i **fillo-**. (En espanyol tots tres són *fil[o]-*.) Això fa que pugui semblar que mots com **FILOGènia**, **FILOsofia** o **FILLOcladi** —o *FILOGenia*, *FILOsofia* i *FILLOcladio*, en espanyol— provinguin de la mateixa arrel grega. Si ens fixem, però, en les adaptacions angleses corresponents —*PHYLOgenetics*, *PHILOsophy* i *PHYLLOclade*—, veurem més clarament que aquests afixos provenen d'**arrels gregues** diferents, i això ens ajudarà a comprendre'n millor el significat. Fixeu-vos que el català conserva la ela geminada de *phýllon* en **FILLOcladi**, atès que posseïm aquest so que té l'**arrel grega**, cosa que no fa l'espanyol, ja que no el té. En canvi, ni en català ni en espanyol marquem la diferència entre l'ípsilon (*v*) i la iota (*ι*), ja que no tenim cap vocal que soni com la primera, i la que més s'hi assembla és la nostra **i**.

En català, l'adaptació del verb grec *poiéo* ('crear una cosa a partir dels seus components') no duu el diftong, diferentment del que fa l'espanyol. Així, tenim **hematopoesi** i **autopoesi**. L'espanyol fa servir *hematopoyesis* i *autopoyesis*. L'anglès es comporta semblantment a l'espanyol. Així, tenim *hematopoesis* i *autopoesis*.